

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินการตามนโยบายป้องกันปัญหาสุขภาพเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการตามนโยบายป้องกันปัญหาสุขภาพเสพติด โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ หรือผู้รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าสถานศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2539 จำนวน 29 คน ใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย

2. ผู้ช่วยผู้บริหาร ได้แก่ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนที่ได้รับการแต่งตั้งจาก กรมสามัญศึกษา จำนวน 56 คน และผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียนให้ทำหน้าที่หัวหน้าฝ่าย จำนวน 60 คน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2539 รวม 116 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนหรือหัวหน้าฝ่ายที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียนให้รับผิดชอบงานด้านการป้องกันปัญหาสุขภาพเสพติด จำนวน 29 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง โรงเรียนละ 1 คน

รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้รวมทั้งสิ้น 58 คน ซึ่งผู้วิจัยสามารถสัมภาษณ์ได้ทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์และแบบวิเคราะห์เอกสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อใช้สำหรับสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหาร หรือหัวหน้าฝ่ายที่ผู้บริหารโรงเรียนมอบหมายให้ดูแลรับผิดชอบงานด้านการป้องกันปัญหาสุขภาพจิต แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานการณ์ทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการดำเนินการตามนโยบายป้องกันปัญหาสุขภาพจิต ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ และคำถามแบบปลายเปิด

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการตามนโยบายป้องกันปัญหาสุขภาพจิต ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

2. แบบวิเคราะห์เอกสาร เป็นแนวทางในการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามนโยบายป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในโรงเรียน ได้แก่ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันปัญหาสุขภาพจิตในโรงเรียน บันทึกการปฏิบัติงาน แผนงานหรือโครงการ เอกสารการสรุปผลการดำเนินกิจกรรม

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์และแบบวิเคราะห์เอกสาร ได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากตำรา ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเอกสารอื่นๆ เช่น วารสาร และเอกสารประกอบการประชุมสัมมนา
2. ร่างเครื่องมือในการวิจัย และส่งอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก้ไข
3. นำเครื่องมือที่แก้ไขแล้วส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษา หลักเกณฑ์การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ เลือกจากนักวิชาการบริหารการศึกษา และผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานป้องกันปัญหาสุขภาพจิต คังรายชื่อในภาคผนวก ก
4. นำเครื่องมือที่ผ่านผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อขอให้ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยปฏิบัติงานอยู่ จำนวน 29 โรงเรียน
2. ผู้วิจัยได้ไปพบประชากรและกลุ่มตัวอย่างเพื่อสร้างความเข้าใจ และนัดหมายวันสัมภาษณ์
3. ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ประชากรและกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วยตนเอง
4. ช่วงเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ระหว่างวันที่ 20 มกราคม 2540 ถึง วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2540
5. ผู้วิจัยรวบรวมเอกสารด้วยตนเอง โดยการติดต่อขอจากโรงเรียน ในช่วงของการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยสามารถสัมภาษณ์ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้ครบทุกคน รวมทั้งสิ้น 58 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
 - 1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ใช้วิธีหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
 - 1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการตามนโยบายป้องกันปัญหาเสพติด ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
 - 1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการตามนโยบายป้องกันปัญหาเสพติด ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

2. ข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสาร ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา
สูตรการคำนวณค่าร้อยละ

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด}} \times 100$$

(ประคอง กรรณสูตร, 2538 : 65)

เกณฑ์ในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

ในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการตามนโยบายป้องกันปัญหาเสพติดใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ระบุปัญหาและจัดลำดับ
ความสำคัญคนละ 3 อันดับ และผู้วิจัยได้ให้ค่าคะแนนลำดับที่ 1 - 3 เป็น 3 2 และ 1
คะแนน ตามลำดับ